לב: אמר להם הממונה פרק שלישי יומא

תנא דבי ר' ישמעאל ק"ו מה בגדי זהב כו'. תימה ותנא דבי רבי ישמעאל גופיה הכא גמר בגדי לבן מבגדי זהב ולקמן [איפכא] דתנא דבי רבי ישמעאל] גמר טבילה מבגדי לבן לבגדי זהב כר"י ומבגדי זהב לבגדי לבן כרבי ולקמן אמר לה מדרבי אלעזר בר' שמעון. ואם תאמר אם כן מאי אלעזר דר"י נפקא ליה מדרבי טבילה בבגדי לבן מיתי נמי מדר' אלעזר ברבי שמעון להיקשא דמקיש פשיטה לגבייה וגמע הכי מה לגבייה דבגדי זהב שהוא לוכם טעון טבילה כדנפקא ליה לר"י מוכחן אף בגדים שהוא פושט (נהם) שהם של לבן כשהוא לוכשן יהא טעון טבילה וי"ל מ' אמרינן היקשא כי אתי גוונא אז לא מצינו למיגמר מיניה קידוש לפשיטה דגמע הכי מה שהוא לוכם שהם של זהב כשהוא לוכשן טעון קידוש אף של לבן שהוא פושט כשהוא לוכשן טעון קידוש ולא גרעא דאתי דרשא דנפקא ליה מקיש לבגדי זהב ומ"כ לא הוה דרשינן היקשא אלא לטבילה בגדי לבן אבל קידוש לפשיטה לא הוה נפקא לן הילכך איצטריך קרא לטבילה וממילא דרשינן היקשא לקידוש כדאמרן לעיל: **אם** כן **הויא** לה **עבודה באחר**. ה"נ הוה מצי למיפרך אם כן הוי לה שחיטה בגגים כיון דאם לא מירק פסול ואם גגים שוחטין זבח אחד אפילו בזה אחר זה פסול כדמוכח בפרק הזהב (חולין דף כט.) וא"ת ומאי קשיא ליה מעבודה באחר הא בפ' טרף בקלפי (לקמן דף מב.) איכא מאן דמכשיר אפילו שחיטת פרו בזר ואפילו מאן דפסול היינו דוקא פרו דאתי לחובת היום דקאי עליה אהרן וחוקה אבל תמיד דלא שייך לחובת יום הכפורים לא קאי עליה אהרן וחוקה בשחיטה כיון דלאו עבודה היא ויש לומר דמכל מקום פסול מדרבנן וי"מ משום דמריקה צורך קבלה ולא נהירא דמי עדיף מיעוט סימן בתרא מרוב קמא ועוד י"מ כיון דהא דאמר שחיטה לאו עבודה היא היינו כמו שפירש רבינו יעקב מתוליי"ש[6] לפי שנוהגת אף בחולין ואם מירוק אינו מעכב' בחולין מ"כ הוי עבודה ולא יהא כשר אלא בו:

לכך

תנא דבי רבי ישמעאל קל וחומר מה בגדי זהב שאין בהן נכנס בהן לפני ולפנים טעון טבילה בגדי לבן שנכנס בהן לפני ולפנים אינו דין שטעון טבילה איכא למפרך מה לבגדי זהב שכן כפרתן מרובה אלא נפקא ליה מדרבי אמר רבי מנין לחמש טבילות ועשרה קידושין שטובל כהן גדול ומקדש בו ביום ת"ל [1]כתנת בד קודש ילבש הא למדת שכל המשנה מעבודה לעבודה שטעון טבילה אשכחן מבגדי זהב לבגדי לבן מבגדי לבן לבגדי זהב מנין תנא דבי רבי ישמעאל ק"ו מה בגדי לבן שאין כפרתן מרובה טעונין טבילה בגדי זהב שכפרתן מרובה אינו דין שטעונין טבילה איכא למפרך מה לבגדי לבן שכן נכנס בהן לפני ולפנים היינו דקתני ואומר [2]בגדי קודש הם ורחץ את בשרו במים ולבשם וחמש עבודות הן תמיד של שחר בבגדי זהב עבודת היום בבגדי לבן אילו ואיל העם בבגדי זהב כף ומחתה בבגדי לבן תמיד של בין הערבים בבגדי זהב ומנין שכל טבילה וטבילה צריכה ב' קידושין תלמוד לומר [3]ופשט [4]ורחץ ורחץ ולבש האי בטבילה כתיב אם אינו ענין לטבילה דנפקא ליה מבגדי קדש הם תנהו ענין לקידוש וליכתביה רחמנא בלשון קידוש הא קמ"ל דטבילה בקידוש מה קידוש במקום קדוש אף טבילה במקום קדוש ורבי יהודה קידוש מנא ליה נפקא ליה מדרבי אלעזר בר' שמעון אמר רב חסדא הא דרבי מפקא מדר' מאיר ומפקא מדרבנן מפקא מדרבנן דאילו רבנן אמרי כשהוא לבוש מקדש ואיהו אמר כשהוא פושט מקדש ומפקא מדר' מאיר דאילו ר"מ אמר הך קידוש בתרא כשהוא לבוש מקדש ואיהו אמר כשהוא פושט מקדש [5]אמר רב אחא בר יעקב הכל מודין בקידוש שני שלובש ואחר כך מקדש מ"ט דאמר קרא [4]או בגשתם אל המזבח [6]מי שאינו מחוסר אלא גישה יצא זה שמחוסר לבישה וגישה א"ל רב אחא בריה דרבא לרב אשי לא רב חסדא אית ליה דרב אחא ולא רב אחא אית ליה דרב חסדא דאם כן לרבי הוו ליה חמיסר קידושין: הביאו לו את התמיד קרצו וכו': מאי קרצו אמר עולא לישנא דקטלא הוא אמר רב נחמן בר יצחק מאי קרא [5]עגלה יפהפיה מצרים קרץ מצפון בא בא מאי

משמע כדמתרגם רב יוסף מלכא יאי הוה מצרים עממין קטולין מציפונא ייתון עלה קרצו בכמה אמר עולא ברוב שנים וכן אמר ר' יוחנן [8]ברוב שנים ואף ריש לקיש סבר ברוב שנים [9]דאמר ריש לקיש וכי מאחר ששנינו [10]רובו של אחד כמוהו למה שנינו רוב אחד בעוף ורוב שנים בבהמה לפי ששנינו הביאו לו את התמיד קרצו ומירק אחר שחיטה על ידו וקיבל את הדם וזרקו יכול לא מירק יהא פסול אם כן הויא ליה עבודה באחר [11](ותנן) [12]כל עבודות יום הכפורים אינן כשרות אלא בו הכי קאמר יכול יהא פסול מדרבנן

לכך

כפרתן מרובה. שמשמע דהן כל ימות השנה אבל עבודת פנים דיום הכפורים אינה מכפרת אלא על טומאת מקדש וקדשיו כדאמרינן בשבועות (דף יז:): **נפקא ליה מדרכי.** כתונת בד קדש ילבש ורחץ במים ולבשם: **ת"ר** וכו'. לפרושי מתניתא דלעיל קא מהדר: **היינו דקתני.** במילתא דרבי ואומר בגדי קדש הם והכי דרש ליה תנא הכתוב טעם הטבילה בשביל שהם בגדי קדש ללמדך שכל חליפות בגדי קדש בו ביום טעונין טבילה ובגדי זהב גם הם קדש: **הא כטבילה כתיב.** דהא כתיב בשרו: הכי גרסינן **אם אינו ענין לטבילה דנפקא ליה מבגדי קדש הם תנהו לענין קידוש: הא קמ"ל.** מדאפקא בלשון טבילה דילפינן טבילה מיניה: **מה קידוש במקום קדוש.** דכתיב בה במקום קדוש אף טבילות הכאות מחמת מחלפות היום במקום קדוש אבל טבילה דאשוה לא יצפת מיניה דהא לאו דאורייתא היא: **ור' יהודה.** דמפקא ליה להאי קרא לטבילת בגדי זהב לא דרש בגדי קדש הם קידוש מנא ליה: **אמר רב חסדא הו.** קסבר רב חסדא דוקא מ"ר ופשט ורחץ ורחץ ולבש שני קידושין בין פשיטה ולביסה אחד לפני טבילה ואחד לאחר טבילה קודם לביסה: **מפקא מדר' מאיר.** מולאת היא מכלל דברי של ר"מ לא סבירא ליה כר"מ דאמר"ג דאמרינן בתמיתין פשט וקידש ידיו ורגליו דס"ל קידוש שלפני הטבילה אחר פשיטה הוא פליג עליה מיהא בקידוש שני דקאמר אחר לביסה הוא כדקתני ברייתא דר"מ לעיל לכם קידש ידיו ורגליו: **הכל מודים.** ואפילו רבי שהקידוש הסמוך לפני העבודה כשהוא לבוש מקדשו: **לא רב חסדא.** דאמר מילתא דרבי דוקא בעי שני קידושין בין פשיטה ללביסה: **אים ליה דרב אחא.** דאמר קידוש אחר לביסה בעינן: **ולא רב אחא.** דבעי קידוש סמוך לעבודה: **אים ליה דרב חסדא.** דבעי לרבי שני קידושין כשהוא ערום דאם כן דאתי להו בהדדי הוו ליה לרבי ג' קידושין בכל טבילה ג' כשהוא ערום ואחד כשהוא [לבוש]: **ברוב שנים.** הכשר שחיטה בלמלוס: **וכי מאחר ששנינו.** בשחיטת חולין ורובו של אחד כמוהו ממילא שמעינן רוב שנים כשנים: **למה שנינו.** בגלה רוב אחד בעוף וכו': **יכול יהא פסול מדרבנן.** הואיל וכל עצמו לדם הוא צריך פסול וכי תנן רובו של אחד כמוהו בחולין תנן:

לכך

מסורת הש"ס

א) זבחים יט:, ב) חולין כט., ג) [ל"ל ותניא], ד) [לקמן עג. חולין כט: הוריות יב:], ה) [לקמן מב. ד"ה שחיטה].

תורה אור השלם

1. כתנת בד קדש ילבש ומכנסי בד יהיו על בשרו ובאבנט בד יחגר ובמצנפת בד יצנף בגדי קדש הם ורחץ במים את בשרו ולבשם:
ויקרא טז ד
2. ובא אהרן אל אהל מועד ופשט את בגדי הבד אשר לבש בבאו אל הקדש והניחם שם:
ויקרא טז כג
3. ורחץ את בשרו במים במקום קדוש ולבש את בגדיו ויצא ועשה את עלתו ואת עלת העם וכפר בעדו ובעד העם:
ויקרא טז כד
4. בבאם אל אהל מועד ירחצו מים ולא ימותו או בגשתם אל המזבח לשרת להקטיר אשה ליי׳:
שמות ל כ
5. עגלה יפה פיה מצרים קרץ מצפון בא בא:
ירמיהו מו כ

גליון הש"ם

גמ' מי שאינו מחוסר אלא גישה. כעין זה חולין דף קלה ע"א:

מוסף רש"י

הכל מודין בקידוש שני. ר' מאיר והרבן דפליגי בקידוש שלפני כל טבילה של טבילות כו'ג, דרבנן אמרי קדש ידיו ורגליו ופשט, ר' מאיר אומר פשט קדש ידיו ורגליו, מודים הם בקידוש של אחר טבילה, שלובש. הבגדים שהוא מחליף, ואחר כך מקדש. ואינו מקדש כשהוא ערום, דכתיב בגשתם ירחצו, מי שאינו מחוסר אחר קידוש אלא גישה (זבחים יט:).

תוס' ישנים

תנא דבי ר' ישמעאל ק"ו. ולקמן קאמר ליה איפכא ותנא דבי רבי ישמעאל ידע שיש להקשות לאידך גיסא ולאידך גיסא ויש לו פסוקים לגמרי: שכן כפרתן מרובה כו'. פי' שכן מכפרים הרבה כל השנה כולה וכקוטרת פי' שמכפרים על כל עבירות של (אשם זב ומצורע) כל השנה לא אחר שפיר דהא איכא שעיר המשתלח שהבדלתי ויידוי הוי בגדי לגן מנהון שמכפר על כל עבירות. ריב"ל. אלא דקאמר הכא ק"ו אלימא דרבי יהודה אע"ג דלית ליה לעיל ק"ו דר"ח דילמא הייט דמשום דיום כ"כ נופיה

מיה לן למיעבד ק"ו ומהא מילתא היא כדפי' לעיל: הביאו לו תמיד. אע"פ שיש שאר עבודות שהם לפני שחיטה ואינן כפרת אלא בכה"ג כדאמר לקמן מ"מ [8] נקט בהדי התמיד מילתיה: להחשיב את הגרגרות. שהי' נרות ואלגיה דרבנן דאמרי בפ"ק (דף יד:) דנקטינן מספיק לו: את הבלים והמגרגרים. רשם לא הוי בכלל אברים כדאמרינן ונתנו אותה לנמתים ולא את הבלים שכבר הוסר בשחיטה: ואת החביתים. ומנחה וסולת בכלל הביתים: לישנא דקטלא. ולפי שלא נמר כל שחיטתה נקט אחר לישנא: דכל עבודות יום הכפורים אין כשרות אלא בו. ומדרבנן אפילו שחיטה [9] מיירי ולא בתרומת הדשן דמקמה כל כך לא איכא לעבודת התמיד:

[8] נגמר הגי' לפיכך דטבילה בקדוש ודברי רבינו ל"ש דבקדוש לא צריכנן להקשות בתנא בתקוס קדוש ול"ש.

[9] ל"ל נקט תמיד מילתא דשייכא עפי. [10] אפי' שחיטה הס"ד ואח"כ תי"ד מסדר מערכה יכו' ולא מיירי בתי"ד דמקמה דלא שייכא כ"כ לעבודת התמיד כל"ל ופי' ש"י.

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com